

17. Veilige Kerk

Onze Hervormde gemeente Elspeet wil een veilige gemeente zijn voor alle leden – jong en oud. Dat betekent dat leden elkaar met respect behandelen. Veilige gemeente zijn is heel belangrijk. In een door de zonde gebroken wereld is dat helaas, ook in de kerk, niet vanzelfsprekend. Wij kennen of horen regelmatig situaties van ongewenst gedrag, misbruik, intimidatie, dreiging of financiële malversaties. Soms is het overduidelijk maar het kan ook heel subtiel gebeuren. De synode van onze Protestantse Kerk in Nederland heeft een Generale regeling 16 ‘Veilige Kerk’ vastgesteld. Deze regeling verplicht plaatselijke gemeenten per 1 juli 2025 tot het aanstellen van vertrouwenspersonen en het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor alle medewerkers en vrijwilligers, waaronder ook ambtsdragers. In een beleidsregel die als bijlage 6 is bijgevoegd staat hoe wij als gemeente vormgeven aan ‘Veilige Kerk’ zijn. Dit beleid volgt de richtlijnen van onze Protestantse Kerk. Voor een veilige gemeente is het belangrijk om af te spreken welk gedrag verwacht wordt van beroepskrachten en vrijwilligers in onze kerkelijke gemeente. Deze omgangsregels zijn uitgewerkt en vastgelegd in een zogeheten gedragscode. Deze gedragscode is onderdeel van bijlage 6.

Bijlage 6

Beleidsregel Veilige Kerk

Voorlopig vastgesteld door kerkenraad op: 4 februari 2025

Definitief vastgesteld op:

Inleiding

Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat de kerk een veilige plaats is. Helaas is dat niet altijd zo. De mensen die leidinggeven in onze kerk, de leden van de kerkenraad, dragen formeel de verantwoordelijkheid voor die veiligheid. Tegelijkertijd is het bijdragen aan een veilige omgeving een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gemeenteleden. Deze beleidsregel richt zich op het inzetten van preventie rondom het thema Veilige Kerk. Dit beleid is vastgesteld door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten. Het preventief beleid volgt de richtlijnen van De Protestantse Kerk in Nederland.

Waar staan wij voor?

Wij willen dat onze hervormde gemeente Elspeet-Vierhouten een veilige plaats is en willen ervoor zorgen dat wij elkaar met respect behandelen. Dat betekent onder andere dat niemand misbruik mag maken van zijn of haar positie en dat er onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad preventief en waar nodig corrigerend gehandeld wordt. Eén van de voorwaarden om te komen tot een veilig klimaat in de gemeente is bewustwording. Daarbij is het nodig om open en respectvol met elkaar in gesprek te gaan en te blijven. Er is onderling vertrouwen nodig om over dit onderwerp te praten. Grensoverschrijdend gedrag zal het vertrouwen in de kerk ernstig verstoren. Een omgeving met duidelijke afspraken geeft ruimte om elkaar aan te spreken. Ook heeft het een preventieve beschermde werking. Voor een veilige omgeving ben je met elkaar verantwoordelijk. Is er sprake van grensoverschrijdend gedrag? Dan is er opvang en begeleiding voor slachtoffers geregeld.

Waar werken wij aan?

1. Werkgroep Veilige Kerk

Het beleid en de uitvoering van het Veilige Kerk zijn wordt in een werkgroep besproken. De samenstelling van de werkgroep is:

1. Vertrouwenspersoon
2. Vertrouwenspersoon
3. Scriba (tevens lid moderamen en verbindingspersoon met vertrouwenspersonen)
4. Gemeentelid.

2. Vertrouwenspersonen

Door de kerkenraad zijn twee interne vertrouwenspersonen aangesteld. Zij hebben een scholing gevolgd. De vertrouwenspersonen zijn op dit moment twee vrouwen. Voor de toekomst is het aan te bevelen om een man en een vrouw aan te stellen. En om een combinatie te maken van jong en oud om zo makkelijker toegankelijk te zijn voor meer gemeenteleden.

Deze vertrouwenspersonen hebben als belangrijkste taken:

a. *Voorlichting en Preventie*

Blijvend werken aan bewustwording door aandacht te vragen voor het onderwerp Veilige Kerk. Het (mede)organiseren van activiteiten rondom het thema Veilige Kerk. Gemeenteleden die zelf activiteiten willen organiseren over dit onderwerp ondersteunen en doorverwijzen.

b. *Opvang en begeleiding slachtoffer*

Eerste aanspreekpunt voor mensen uit de gemeente die iets willen melden of zich zorgen maken over ongewenste omgang, grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik. De vertrouwenspersoon is verplicht tot geheimhouding van de in vertrouwen verstrekte informatie tenzij wetgeving anders voorschrijft. De vertrouwenspersoon is gehouden strafrechtelijke feiten te melden.

c. *Adviseren aan melder*

Na het eerste contact tussen melder en vertrouwenspersoon wordt de aard, ernst en omvang van de klacht met melder besproken en wordt er geadviseerd over een eventueel vervolgtraject.

d. *Signaleren en adviseren kerkenraad*

De vertrouwenspersoon geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rondom het thema Veilige Kerk, met inachtneming van vertrouwelijkheid en de belofte van geheimhouding.

e. *Scholing*

De vertrouwenspersonen volgen bijscholing en toerustingsdagen. Zij wisselen kennis uit met andere vertrouwenspersonen en volgen landelijke ontwikkelingen rondom Veilige Kerk.

f. *Vindbaar*

De vertrouwenspersonen zijn vindbaar voor de gemeenteleden, laagdrempelig te benaderen en functioneren als 'ambassadeur' Veilige Kerk.

3. Communicatie

De contactgegevens van de interne vertrouwenspersonen zijn opgenomen in de Hervormde kerkbode voor de Noord-Veluwe en te vinden op de website van onze gemeente.

Ieder jaar wordt er enkele malen informatie gedeeld over het onderwerp Veilige Kerk via deze kanalen. Dit initiatief ligt bij de vertrouwenspersonen en/of de werkgroep Veilige Kerk.

4. Gedragscode en VOG

Voor een veilige gemeente is het belangrijk om af te spreken welk gedrag je verwacht van beroepskrachten en vrijwilligers in de kerkelijke gemeente. Deze omgangsregels zijn vastgelegd in een zogeheten gedragscode. Dit vraagt een weloverwogen selectie van vrijwilligers en om hun geschiktheid op basis van de VOG periodiek vast te stellen.

Alle kerkelijke vrijwilligers die door hun functie een bijzondere verantwoordelijkheid in onze kerkelijke gemeente hebben, worden bij de start van hun werk door de kerkenraad gevraagd deze gedragscode te ondertekenen en de omgangsregels na te leven. De omgangsregels zijn gericht op respect voor elkaar, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid.

Gedragscodes zijn een hulpmiddel om ongewenst gedrag van kerkelijke vrijwilligers en beroepskrachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken.

Deze gedragscode is opgesteld ter bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf.

Naast de gedragscode dienen bovengenoemde personen een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overhandigen. De onderstaande gedragscode is onderdeel van dit beleidsplan.

Voor predikanten en kerkelijk werkers is er een door de synode vastgestelde gedragscode, deze geldt voor hen.

Gedragscode en omgangsregels Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten 2025

Gedragscode voor vrijwilligers

Als Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten willen wij ons gedrag laten passen bij de boodschap van het christelijk geloof zoals wij dat als Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten belijden en vastgelegd is in ons beleidsplan 2024-2027. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken dit gedrag. Gedrag dat hierbij past, willen wij bevorderen. Gedrag dat hiermee strijdig is en grenzen overschrijdt, willen wij tegengaan. Wij willen een veilige plaats zijn. Daarom hebben wij als kerkelijke gemeente voor al onze vrijwilligers een gedragscode opgesteld. Wanneer je binnen onze hervormde gemeente met bepaalde groepen werkt of bepaalde taken hebt, vragen wij je om deze gedragscode te ondertekenen. Hierop zijn wij voor iedereen binnen en buiten onze gemeente aanspreekbaar.

Veilige omgeving

Wij werken met elkaar en anderen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt. Ook als deze gedragscode geen direct en duidelijk antwoord geeft, blijft dit de leidraad voor ons handelen.

Respect

Wij respecteren elkaar en anderen. Wij benaderen niemand op een manier die hen in hun geestelijke en lichamelijke waardigheid en integriteit aantast. (Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren.) Extra zorgvuldig zijn wij bij pastorale en diaconale contacten.

Privacy

Wij dringen niet verder door in het privéleven van mensen dan functioneel noodzakelijk is. Bovendien zijn wij terughoudend met het binnengaan van ruimtes waar mensen zich om privéredenen bevinden. Dat geldt zowel in onze eigen gebouwen als elders – bij kleedkamers, slaapkamers, sanitaire ruimtes en dergelijke.

Geheimhouding

Wij gaan zorgvuldig om met de gegevens die wij van elkaar en anderen ontvangen en houden ons hierbij aan de wetgeving. Wij houden geheim wat ons in vertrouwelijkheid is meegedeeld en overleggen hierover alleen als de betrokkene daar geen bezwaar tegen heeft. Als geheimhouding schadelijk of gevaarlijk is voor betrokkene of anderen, of als de wet anders eist, vervalt deze regel.

Lichamelijke integriteit

Wij raken elkaar en anderen niet aan op een manier waarvan je kunt verwachten dat die seksuele of erotische gevoelens kan oproepen. Ook in ons taalgebruik vermijden wij dit. Wij spreken af dat alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een meerderjarige vrijwilliger en minderjarigen onder geen beding geoorloofd zijn.

Persoonlijke integriteit

Wij respecteren de rechten die ieder mens heeft vanuit wetgeving of geloof. In onze gemeente vinden wij alle vormen van ongewenst gedrag en ongelijkwaardige behandeling ontoelaatbaar. Hierbij denken wij aan (verbaal en non-verbaal) pesten, buitensluiting, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, agressie, geweld, discriminerende, racistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten.

Geld en bezittingen

Wij vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan wij zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als doorgeven. Grote giften worden alleen door het bevoegd gezag behandeld voordat wij ze aannemen. Wij gaan eerlijk en integer om met de eigendommen die niet van onszelf zijn, maar van een ander of van de kerk als organisatie.

Onderlinge zorg

Wij zetten ons in om elkaar en anderen te beschermen tegen elke vorm van ongewenst gedrag. Wij spreken elkaar daar actief op aan. Bij ongewenst gedrag of als wij twijfelen over gedrag van onszelf of een ander, zoeken wij contact met één van de interne vertrouwenspersonen. Dat doen wij ook bij gedrag waarvan wij zeker weten dat het strijdig is met deze gedragscode.

Gemeenteleden in een kwetsbare positie

De vrijwilliger is altijd verantwoordelijk voor de veiligheid van de relatie. Zo zorgt de vrijwilliger voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het voor minderjarigen en andere gemeenteleden in een kwetsbare positie veilig en gerespecteerd voelt.

Seksueel misbruik

Wij volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het *Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*. (Dit is het protocol van onze Protestantse Kerk in Nederland) Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

Een cultuur van openheid

Wij zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. Wij zijn alert en spreken elkaar aan wanneer wij signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken.

Wanneer wij aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen wij contact zoeken met een van de vertrouwenspersonen.

Jeugdwerk

Bij alle jeugdwerk activiteiten geldt dat er zoveel als mogelijk leiding wordt gegeven door twee leidinggevendenden of meer.

Binnen het jeugdwerk zijn alcohol en drugs niet toegestaan. Jeugdwerkers worden geacht zich ten allen tijden te houden aan de wettelijke regelgeving in Nederland.

Omgangsregels Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik breng een ander geen schade toe.
4. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machts- of gezagspositie.
5. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
6. Ik negeer de ander niet.
7. Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, ik bedreig de ander niet en ik neem geen wapens mee.
8. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.

9. Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
10. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
11. Ik maak bewust gebruik van moderne media en zorg ervoor dat de privacy van anderen en de integriteit van de gemeente niet geschonden wordt.
12. Als iemand mij hindert of lastigvalt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt vraag ik een ander om hulp.
13. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt op aan en meld dit zo nodig bij de interne vertrouwenspersoon.

Deze gedragscode met omgangsregels is op 4 februari 2025 vastgesteld door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten. Het sluit aan bij de gedragscode 'Een Veilige Kerk' en bij de Beroepscode en gedragsregels voor predikanten en kerkelijk werkers.

Hierdoor verklaar ik dat ik kennis heb genomen van deze gedragscode en de omgangsregels en mij hieraan zal houden. Ik overhandig een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

Ondertekend te Elspeet, d.d. - – 2025

Naam:

Handtekening: